

کیومرث اشتریان

دونالد ترامپ رئیس‌جمهور است که زیاد، بی‌قاعده و گاهی نیندیشیده سخن می‌گوید. سخنرانی‌ها، ژست‌ها و موضع‌گیری‌های متعدد او، گاه به خودشیفتگی و تیرج تعبیر می‌شود. جلوه‌گری و خودنمایی آفت بزرگی برای یک رئیس‌جمهور است. از ترامپ که بگذریم، اغلب رؤسای جمهور کشورها به‌صورت روزمره و دربار همه چیز سخنرانی نمی‌کنند و هر روز بخش‌های مهم خبری سخنرانی‌های آنان را پوشش نمی‌دهند. یک «مقام رسمی» دیگر خودش نیست و نیازمند از «خود» گذشتن است. باید از خویشستن و از نفس خود و از جلوه‌گری که ممکن است به اشکال گوناگونی تجلی‌یابد، گذر کند. نمی‌تواند بداهه‌گویی کند یا بی‌حساب و کتاب سخن بگوید. رسانه‌های عمومی سبب شده‌اند که یک مقام به صد جلوه تماشای شود و به هزار گونه روایت شود. این‌رو اگر هرروزه به میدان سخن درآید، سخت است که نقص وی از چشم خلاق پنهان بماند. همه ما آدمیان نقص‌هایی داریم، اما نقص یک رئیس در نظرگاه عوام به عیب او تعبیر می‌شود. عیب یک رئیس از لحاظ تربیتی بازتاب مخربی در جامعه دارد از این‌رو «عیب پوشیده به تا بر آفتاب رسوایی برنیفتد».

یک رئیس‌جمهور باید استراتژی گفتاری و گفتمانی داشته باشد؛ یعنی آنکه نظریه‌ای برای اداره کشور داشته باشد و این نظریه را به مفاهیم و منظومه‌های گفتاری تبدیل کند و آن را به اشکال گوناگون و مبتنی بر وظایف بخش‌های مختلف بیان کند. البته بدون آنکه سلال آور و تکراری باشد. «منظومه معنایی» ابزار رئیس‌جمهور برای مقاعدسازی و برانگیختن خلق است. مثلا اگر علاقه‌مند به عدالت است باید بر فهم و تفسیر روشنی از عدالت تکیه کند و آن را بر بخش‌های کارگری و کارفرمایی و کارمندی و مدنی و سیاسی انطباق دهد تا تفسیر خود از عدالت را بر دستگاه عظیم اجرایی تحت امرش جاری و ساری کند. بنابراین، سخنرانی رئیس‌جمهور بداهه‌سرایی نیست، بلکه دارای یک دستگاه موسیقایی و معنایی مشخصی است. سخن رئیس‌جمهور بیش از هر چیز رنگ فرهنگ دارد نه آن‌هنگ جنگ؛ سازنده است نه آشوبنده.

سخنرانی یک رئیس‌جمهور بخشی از اجرای سیاست است. سیاست‌ها برای آنکه اجرایی شوند، بایستی بر بدنه دیوان‌سالاری و در میان مردمان ترویج و تفهیم شوند والا در اجرا با موانع مفهومی مواجه می‌شوند؛ لذا افکار عمومی را با خود برای اجرای یک سیاست هماهنگ می‌کند. یک بخش مهم از مخاطبان رئیس‌جمهور، دستگاه اداری تحت امر خود او است. رئیس‌جمهور گرفتاری‌ها و ضعف‌های اداری دستگاه خود را از این طریق جبران می‌کند. پیام ضعف و استیصال بدترین پیامی است که یک رئیس‌جمهور می‌تواند به جامعه منتقل کند. رئیس‌جمهور مستأصل، رئیس‌جمهوری بازنده است. او تجلی قدرت عمومی است و این باید از سخنان اقتدارآمیز او هویدا باشد. رویکرد امیدبخشی باید در قالب «راه‌حلالی» به عموم مردم منتقل شود نه اینکه با عباراتی کلی، تکراری و شعاری بخواهد به جامعه امید واهی بدهد. بخش دیگری از مخاطبان یک رئیس‌جمهور، مخالفان و مانع‌تراشان هستند که البته استراتژی‌های گوناگونی بسته به نوع آنها باید در پیش گرفته شود. برای برنامه‌ریزی گفتاری بایستی سنخ‌شناسی از آنان داشته باشد و برای هر گروهی به تناسب، «کنجینه»‌ای از مفاهیم یا «زادخانه»‌ای از عبارات در انبان داشته باشد. حساب آنان را که قابلیت گفت‌وگو و مفاهمه و مصالحه اجتماعی-سایسی دارند، از آنان که از اساس در پی گفت‌وگو و مصالحه نیستند، جدا کند و استراتژی‌های گفتاری با ترکیبی از واژگان مفهومی (از کنجینه تا زادخانه) را در باره آنان به اجرا گذارد.

۳۵ صفحه
ادامه در صفحه ۵

یکشنبه ۲۶ اسفند ۱۴۰۳
۱۵ رمضان ۱۴۴۶
۱۶ مارس ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۷۵
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

دیدار شاعران
و اهالی فرهنگ و ادب
با رهبر انقلاب

در «شرق» امروز می‌خوانید: سخنگوی شورای نگهبان، در پاسخ به سوال شرق تشریح کرد: ماجرای تمدید شوراها • بیش از ۳۰۰۰ قطع نخاع در تصادفات سال گذشته

گزارشی از مجادلات حل‌نشدنی بر سر ماجرای تغییر ساعت رسمی کشور در شروع بهار و پاییز که به ناترازی انرژی دامن می‌زند

نیم قرن اختلاف ساعت

گزارش تئوریک را در صفحه ۴ بخوانید

گفت‌وگوی احمد غلامی با سید محمدسعید نوری نائینی و علی دینی ترکمانی درباره آینده ایران

توسعه یا پیشرفت مسئله این است

رای دین گفت‌وگو اینجا را اسکن کنید

نشستی با حضور محمد ایرانی و کوروش احمدی درباره تحلیل تحولات اخیر سیاست خارجی

ایران در تقاطع فشارها و فرصت‌ها

رای دین گفت‌وگو اینجا را اسکن کنید

این گفت‌وگو را در صفحه ۴ بخوانید. عکس: سیدنازکی شرق

این گفت‌وگو را در صفحه ۴ بخوانید. عکس: عباس فخری، شرق

برگزیده‌ها

«شرق» در گفت‌وگو با کارشناسان آثار و تبعات عدم آموزش زبان محلی در مدارس را بررسی کرد:

آموزش زبان مادری مسئله‌ای فرهنگی- تربیتی

رویه تیم ملی قلعه‌نویی با شیب ملایم تغییر می‌کند

آماده‌باش امیر به دهه هشتادی‌ها

تردیدها درباره شماره یک تیم ملی؛ قفس توری نامطمئن!

آتش بس به جای صلح؛ راهی برای پیروزی

بازی پوتین در اوکراین

نگاهی به نمایش نامه «درس بیانو» اثر آگوست ویلسن

بیانوی که درس تاریخ می‌دهد

نگاه

نگاهی به تاریخ نهضت ملی شدن نفت ایران

یادداشتی از میرحسین ولوی

یادداشت

آینده نامشخص سوریه

اردوان امیراصلانی

در جریان کنفرانس گفت‌وگوی ملی که روز سه‌شنبه ۲۵ فوریه در کاخ ریاست جمهوری دمشق برگزار شد، احمد الشراعی، رئیس‌جمهور موقت، بر اولویت اصلی خود که شامل انحلال شبه‌نظامیان و یکپارچه‌سازی ارتش منظم برای سوریه است، تأکید کرد. درحالی‌که حاکم جدید دمشق در تلاش است تا ساختار نظام سیاسی آینده خود را ترسیم کند، اهداف متمرکزگرایانه او به دلیل تکه‌تکه شدن نظامی سرزمینش با چالش‌هایی جدی روبرو است. روند یکپارچه‌سازی ارتش دشوار باقی مانده و دلایل متعددی برای آن وجود دارد. آینده نیروهای دموکراتیک سوریه و شاخه نظامی اداره خودمختار شمال و شرق سوریه که عمدتاً از کردها تشکیل شده، همچنان نامشخص است. درحالی‌که مذاکرات میان حاکم جدید دمشق و مظلوم عبیدی، فرمانده کل نیروهای دموکراتیک سوریه، ادامه دارد، هنوز راه‌حلی یافت نشده است. ادغام نظامی این نیروها، ساختار سیاسی که در دمشق شکل خواهد گرفت و مسئله کنترل منابع انرژی، به‌ویژه در مناطق روزاوا و دیرالزور، همچنان سؤالات چالش‌برانگیزی را به همراه دارد.

۳۵ صفحه
ادامه در صفحه ۵

یادداشت

اقتصاد ملی و معمای پیش‌بینی‌پذیری

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

به باور نگارنده، پاسخ این پرسش بسیار مهم منفی است. اقتصاد امروز ایران سال‌هاست که بار سهمگین سیاست را بر دوش تحیف خود می‌کشد، و به‌همین دلیل سخن‌گفتن از سیاست‌زدگی در مقیاس اقتصاد ملی، ادعایی گزاف نیست. آثار این سیاست‌زدگی با تأثیرپذیری افراطی از عامل سیاست را هم در حوزه سیاست داخلی و هم در حوزه سیاست خارجی می‌توان جست و یافت. اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری در برخی کشورها در سال‌های گذشته را می‌توان مصداقی از این سیاست‌زدگی دانست. این پروژه‌ها جز هزینه و زیان انباشته برای شرکت‌های بزرگ صنعتی کشور که به صورت فرمایشی وارد میدان شده بودند، دستاوردی نداشتند. به بیان دیگر مدیران این صنایع بزرگ با اهدافی سیاسی سرمایه‌سهمداران نگاه‌ها را در فلان کشور هدف دور ریختند تا بتوانند یک نمایش سیاسی ترتیب بدهند. نکته تأمل‌برانگیز دیگر این است که دستگاه دیپلماسی کشورمان کمترین همراهی را با فعالان اقتصادی کشورمان دارد، در صورتی‌که انتظار عقلایی این است که سفارتخانه‌های مان به تمام توان از فعالان اقتصادی کشورمان حمایت کرده، و در خدمت آنان باشند. درحالی‌که معمولاً وقتی یک فعال اقتصادی در خارج از کشور دچار مشکلی می‌شود، براساس تجربه گذشته خود انتظار حمایت مؤثر از جانب دستگاه دیپلماسی کشورمان را ندارد.

در همین زمینه فقط کافی است به یک پرونده اشاره کنم. چند سال

چندی است که مسئولان از ضرورت حرکت اقتصاد به سمت پیش‌بینی‌پذیری سخن می‌گویند. آنان به‌درستی به این نکته توجه دارند که در شرایط نبود اطمینان به آینده، فعالان اقتصادی به‌ناچار ابعاد فعالیت خود را محدود می‌کنند. از این‌رو اگر بناست اقتصاد رونق بگیرد و تولیدکنندگان فرصت‌های شغلی جدید برای جویندگان شغل ایجاد بکنند، باید حداقلی از اطمینان درباره آینده و کاهش ریسک در اقتصاد شکل بگیرد، و فعالیت اقتصادی و تولیدی مانند قدم برداشتن در میدان

هفته گذشته معاون محترم حقوقی ریاست‌جمهوری در نشست کمیته حمایت از محیط کسب‌وکار به همین موضوع پرداخته، و از اراده دولت برای بهبود شرایط کسب‌وکار و کاهش مخاطرات و بی‌اطمینانی فعالان اقتصادی سخن گفته است. تکرار عبارت پیش‌بینی‌پذیری در سخنان مسئولان عالی‌رتبه را باید به فال نیک گرفت، زیرا بالاخره یکی از دشواری‌های مهم پیش‌روی فعالان اقتصادی مورد توجه و عنایت متولیان امر قرار گرفته است، و چه از این بهتر!؟

اما با مراجعه به متن سخنان مسئولان، می‌توان برداشت کرد که آنان به‌بهود وضعیت در حوزه پیش‌بینی‌پذیری را در اصلاح برخی قوانین و مقررات خلاصه می‌کنند. به‌عنوان نمونه ممنوعیت صادرات برخی کالاها به دلیل نیاز فوری بازار داخلی که اعتبار صادرکننده را در بازار هدف تخریب می‌کند یا تغییر سریع قوانین و مقررات که محاسبات و پیش‌بینی‌های فعالان اقتصادی را برهم می‌ریزد، از جمله مهم‌ترین رویه‌هایی شناسایی می‌شوند که باید اصلاح شوند.

بی‌تردید تغییرات سریع مقررات، هزینه‌های گزافی را برای فعالان اقتصادی تحمیل می‌کند، و آنان باید خود را برای رویارویی با این خطر بزرگ که ممکن است کل کسب‌وکار آنان را مختل سازد، آماده بکنند. اما آیا می‌توان مبحث پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد را در مواردی از این قبیل خلاصه کرد؟ آیا با نوعی ثبات رویه بلندمدت می‌توان ادعا کرد که دیگر اقتصاد در حد مقبولی پیش‌بینی‌پذیر شده است؟

تحویل مر سوله ۱۸ فروردین

۳۰٪ تخفیف

شامل تمامی محصولات

کد تخفیف: norouz1404

شماره تلفن انتشارات شرق: ۰۲۱۸۸۹۲۰۳۵ / ۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴